

Association of
Bulgarian Investor
Relation Directors

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ ПО
КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

**СРЕЩА НА НККУ С КОРПОРАТИВНИТЕ РЪКОВОДСТВА
НА ПУБЛИЧНИТЕ КОМПАНИИ: ПРИНЦИПИ НА ОИСР И
ПРОМЕНИ В НККУ
30 МАЙ 2024 Г.**

ИЗВОДИ ОТ МОНИТОРИНГОВИЯ ДОКЛАД НА НККУ 2024

Даниела Пеева, Председател на УС на АДВИБ

ИЗГОТВЯНЕ НА МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД. ОБХВАТ.

- **МОНИТОРИНГОВИЯТ ДОКЛАД ОБХВАЩА ПЕРИОДА 2021 – 2023 Г. И РАЗГЛЕЖДА СЪСТОЯНИЕТО НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИ ДРУЖЕСТВА И ДРУГИ ЕМИТЕНТИ НА ЦЕННИ КНИЖА, ЛИСТВАНИ НА РЕГУЛИРАН ПАЗАР НА БФБ АД, ВКЛЮЧВАЩ ДВАТА ПАЗАРА: ОСНОВЕН ПАЗАР VSE И АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР VASE.**
- **ОБХВАНАТИ СА ОБЩО 214 КОМПАНИИ**
- **АНАЛИЗИРАНИ СА КОРПОРАТИВНИТЕ ЕЛЕКТРОННИ СТРАНИЦИ НА ДРУЖЕСТВАТА, НАПРАВЕНИТЕ ОПОВЕСТЯВАНИЯ НА ВЪТРЕШНА ИНФОРМАЦИЯ, ИНФОРМАЦИЯ ОТ ОБЩИ СЪБРАНИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ, ДЕКЛАРАЦИИ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ И КАРТИ ЗА САМООЦЕНКА**

ИЗГОТВЯНЕ НА МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД. ОБХВАТ.

- **АНАЛИЗЪТ В ДОКЛАДА СЛЕДВА СТРУКТУРАТА НА НАЦИОНАЛНИЯ КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ И ОБХВАЩА ВСЯКА ЕДНА ГЛАВА НА КОДЕКСА**
- **КОРПОРАТИВНИ РЪКОВОДСТВА - КОМПОЗИЦИЯ НА КОРПОРАТИВНИТЕ РЪКОВОДСТВА. БАЛАНС МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ В УПРАВИТЕЛНИТЕ ОРГАНИ НА ДРУЖЕСТВАТА, ДОПУСНАТИ ДО ТЪРГОВИЯ НА РЕГУЛИРАН ПАЗАР. ПОЛИТИКИ ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА;**
- **ОДИТ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ;**
- **ЗАЩИТА ПРАВАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ;**
- **РАЗКРИВАНЕ НА ФИНАНСОВА И НЕФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ – СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ И СИСТЕМИТЕ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ;**
- **ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ**
- **АНАЛИЗЪТ ОБХВАЩА ДОПЪЛНИТЕЛНО**
- **СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ;**
- **РЕЗУЛТАТИ ОТ КАРТИТЕ ЗА САМООЦЕНКА**

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

СЕГМЕНТ АКЦИИ PREMIUM – 10 КОМПАНИИ

Декларациите на всички 10 компании са публикувани както на електронната им страница, така и оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация, следват структурата на НККУ и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките по отделните разпоредби

СЕГМЕНТ АКЦИИ STANDARD – 56 КОМПАНИИ

- Декларациите на 50 дружества са публикувани както на електронната им страница, така също са оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация, като 6 компании нямат публикувани декларации.
- 43 следват структурата на НККУ и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките. Едва 2% декларират, че не спазват отделни препоръки, като основните мотиви са свързани с неприложимост на конкретна разпоредба или препоръка на Кодекса.
- 7 компании, въпреки че имат декларации те са или непълни или отразяват липса на разбиране от страна на корпоративното ръководство на принципите на КУ и съответно препоръките на НККУ, и са изготвени формално за покриване на нормативните изисквания.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

СЕГМЕНТ ЗА ДРУЖЕСТВА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ В ОСНОВЕН ПАЗАР BSE И АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР BASE – 48 КОМПАНИИ

- Декларациите на 43 от компаниите са публикувани както на електронната им страница, така и оповестени съгласно правилата за оповестяване на регулирана информация. Само 5 дружества не са публикували декларации за корпоративно управление.
- От публикуваните декларации 36 следват структурата на НККУ и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките му. 3% от тези компании декларират, че не спазват отделни препоръки, като основните мотиви са свързани с неприложимост на конкретна разпоредба или препоръка на НККУ.
- Останалите 7 дружества въпреки, че са публикували декларации са непълни или отразяват липса на разбиране от страна на корпоративното ръководство на принципите на корпоративното управление и съответно препоръките на НККУ, и са изготвени формално за покриване на нормативните изисквания.

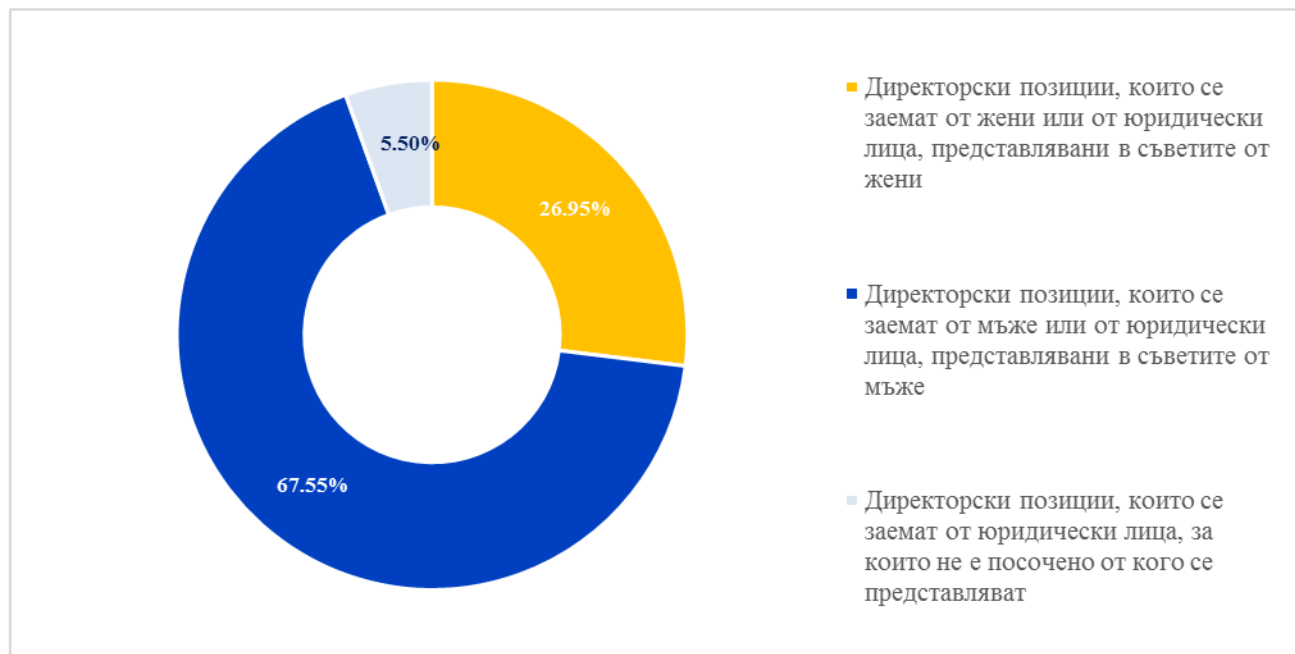
СЕГМЕНТ АКЦИИ АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР BASE – 127 КОМПАНИИ

- Декларациите на 119 от компаниите са изготвени и публикувани или на електронната им страница, или на избраната електронна платформа за оповестяване на регулирана информация. При 8 от дружествата липсват декларации за корпоративно управление, включително липсва и публикуван годишен финансов отчет към 31.12.2022 г.
- 67 декларации следват структурата на НККУ и съдържат детайлна информация относно спазването на препоръките му. Останалите 52 дружества, въпреки че имат декларации те са непълни или отразяват липса на разбиране от страна на корпоративното ръководство на принципите на корпоративното управление и съответно препоръките на НККУ, и са изготвени формално за покриване на нормативните изисквания.

КОРПОРАТИВНИ РЪКОВОДСТВА - КОМПОЗИЦИЯ.

СТРУКТУРАТА НА КОРПОРАТИВНИТЕ БОРДОВЕ ПО ПОЛ КЪМ КРАЯ НА 2023 Г

КОРПОРАТИВНИ РЪКОВОДСТВА - ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ПОЛИТИКИ ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА

- През 2021 г. в предложенията за промени в НККУ са включени и текстове, които съответстват на Насоките на ЕК относно стандартизирано представяне на информацията в годишните доклади за отчитане на изпълнението на Политиката за възнагражденията;
- Определянето на вида, размера и начина на изплащане на възнагражденията на корпоративните ръководства се уреждат чрез изрично приета от Общото събрание на акционерите Политика, а прилагането ѝ се отчита пред ОСА с доклад, чието минимално съдържание е нормативно определено.
- Компаниите ежегодно изготвят доклад за изпълнение на политиката за възнагражденията, като самостоятелен документ към ГФО. Докладите съдържат сравнителна информация за размера на възнагражденията през предходните 5 години, представена в табличен вид, както и съотношение между размера на мениджърските възнаграждения със средния размер на възнагражденията на служителите в компанията.
- При докладванията по раздела за корпоративните ръководства и техните възнаграждения 95% от компаниите препращат именно към доклада за изпълнение на политиката за възнагражденията.
- Относно качеството и съдържанието на докладите за изпълнение на политиката за възнагражденията, НККУ не е извършвала отделен мониторинг в периода 2021 – 2023 г. доколкото докладите са обект на проверка както от страна на регистрирания одитор, така и от страна на КФН.

ОДИТ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

- Всички листвани компании без тези, които са в производство по несъстоятелност или ликвидация, имат одитни комитети. Одитните комитети са помощни органи, подпомагащи дейността на корпоративното ръководство. Съответно предложенията за избор на одитор се правят от одитния комитет в годишния доклад за неговата дейност.
- Спазването на ротационния принцип при предложенията за избора на независим одитор се осигурява от страна на одитния комитет, а след представянето на неговия доклад в КПНРО подлежи на надзор от страна на регулатора.
- В декларациите голяма част от компаниите правят препратки към годишните си отчети, където подробно, в писмените бележки към него, са описани функционирането и ефикасността на системите за вътрешен контрол и управление на риска. Тази информация подлежи на задължителен независим одит, като компаниите предпочитат да я оповестяват именно в годишните си отчети.
- В декларацията компаниите се ограничават до декларативното изявление, че именно функционирането на системите за вътрешен контрол и управление на риска гарантират и ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

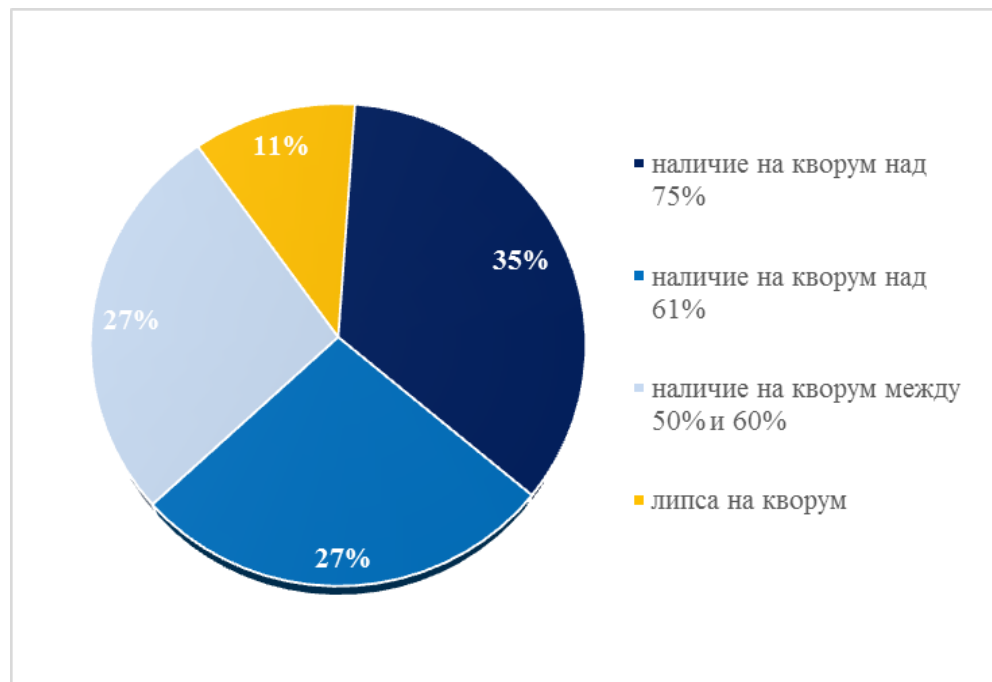
ЗАЩИТА ПРАВАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

ПРЕЗ 2022 Г. НККУ ПРОВЕДЕ ПРОУЧВАНЕ ОТНОСНО ТЕНДЕНЦИИТЕ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ОСА ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА (ЕС) 2017/828 КАТО СА ОБХВАНАТИ 120 КОМПАНИИ, ТЪРГУВАНИ НА ОСНОВЕН И АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР НА БФБ

В периода 2021 – 2022 г. компаниите съобщават, че са провели средно по 1,5 ОСА

АНГАЖИРАНост НА АКЦИОНЕРИТЕ:

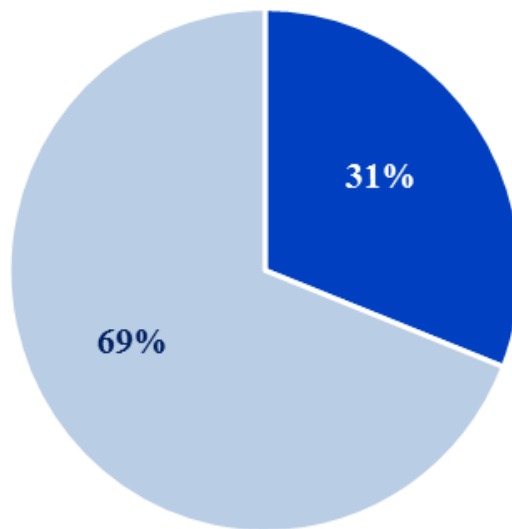
Резултатите потвърждават тенденцията за висока степен на ангажираност както на мажоритарните акционери, така и на институционалните и индивидуални акционери в ОСА

ЗАЩИТА ПРАВАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Пандемията през 2020 г., наложи предоставянето на възможности за отдалечен достъп и упражняване правото на глас чрез кореспонденция, но едва 31% от компаниите са предвидили в своите устави, в съответствие с препоръките на НККУ, възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция. Останалите 69% не са осигурили такава възможност.

- компании, които са предвидили в своите устави възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция
- компании, които не са предвидили в своите устави възможност акционерите им да могат да упражняват правото си на глас преди датата на общото събрание чрез кореспонденция

ЗАЩИТА ПРАВАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

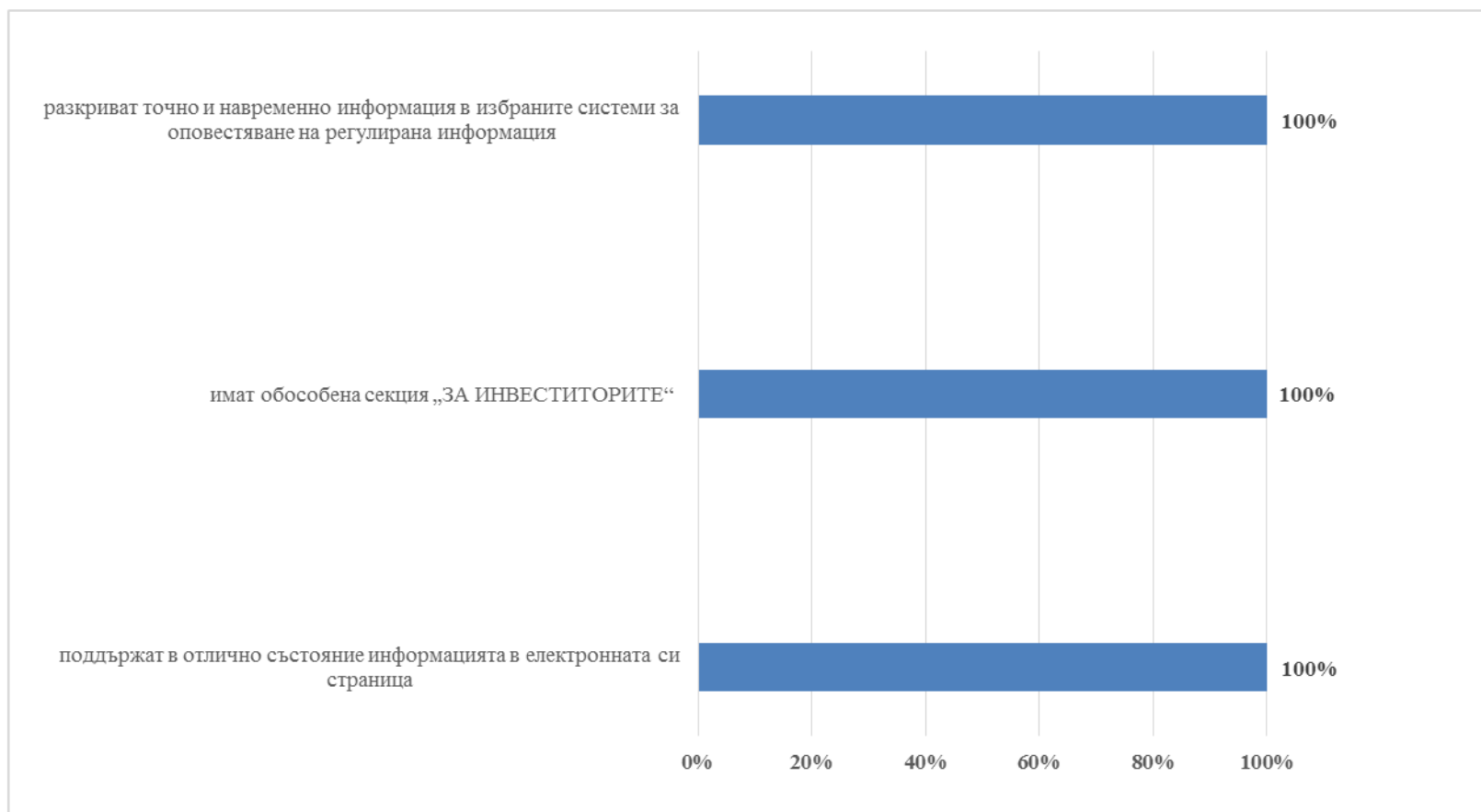
ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ

- Едва 15% от компаниите са предприели действия за цифровизиране на ОСА чрез хибридна форма на участие в устава си.
- Въпреки предвидената възможност за хибридна форма на провеждане на събрания, от всички 120 компании само две са провели по подобен начин своето ОСА. Като основни причини за това традиционното присъствено ОСА да остане водещо дори в условията на пандемия се посочват: **липсата на адекватно техническо решение, бюджетни ограничения, технически пречки, включително и това, че акционерната структура обезсмисля провеждането на дигитално ОСА.**
- Наложилите се през последните три години тенденции за дигитализиране на ОСА в европейски мащаб не намират пълно разбиране от страна на корпоративните ръководства на българските компании
- Ниското равнище на дигитализация на ОСА в България не оказва негативно влияние върху установената система за защита правата на акционерите, тъй като ръководствата са ангажирани изцяло с оповестяването по предвидения в законодателството и НККУ ред както на поканите и материалите за ОСА, респективно протоколите от тях, така и на информацията за изплащане на дивиденди.

СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ И СИСТЕМИТЕ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

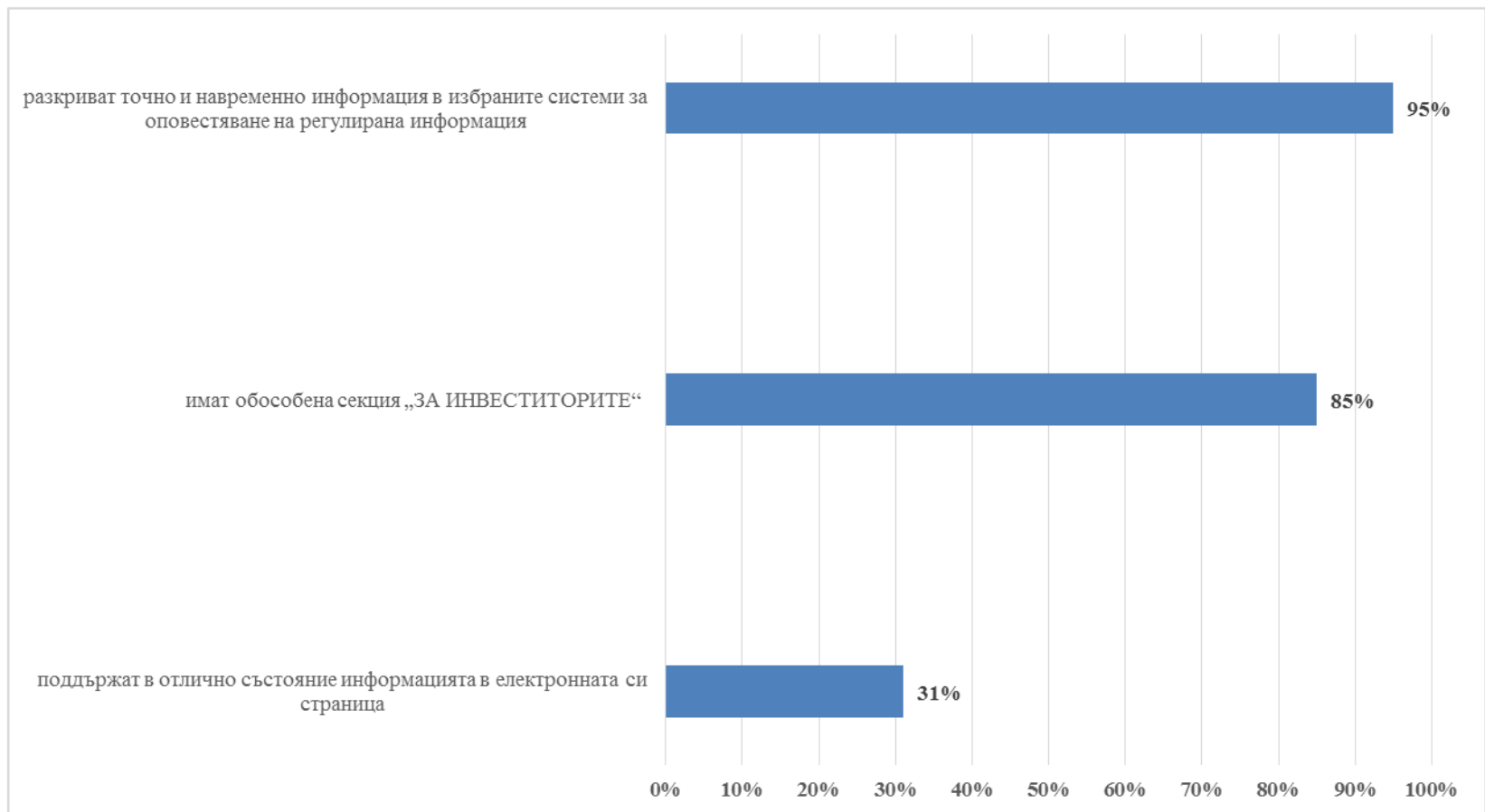
СЕКМЕНТ АКЦИИ PREMIUM – 10 КОМПАНИИ

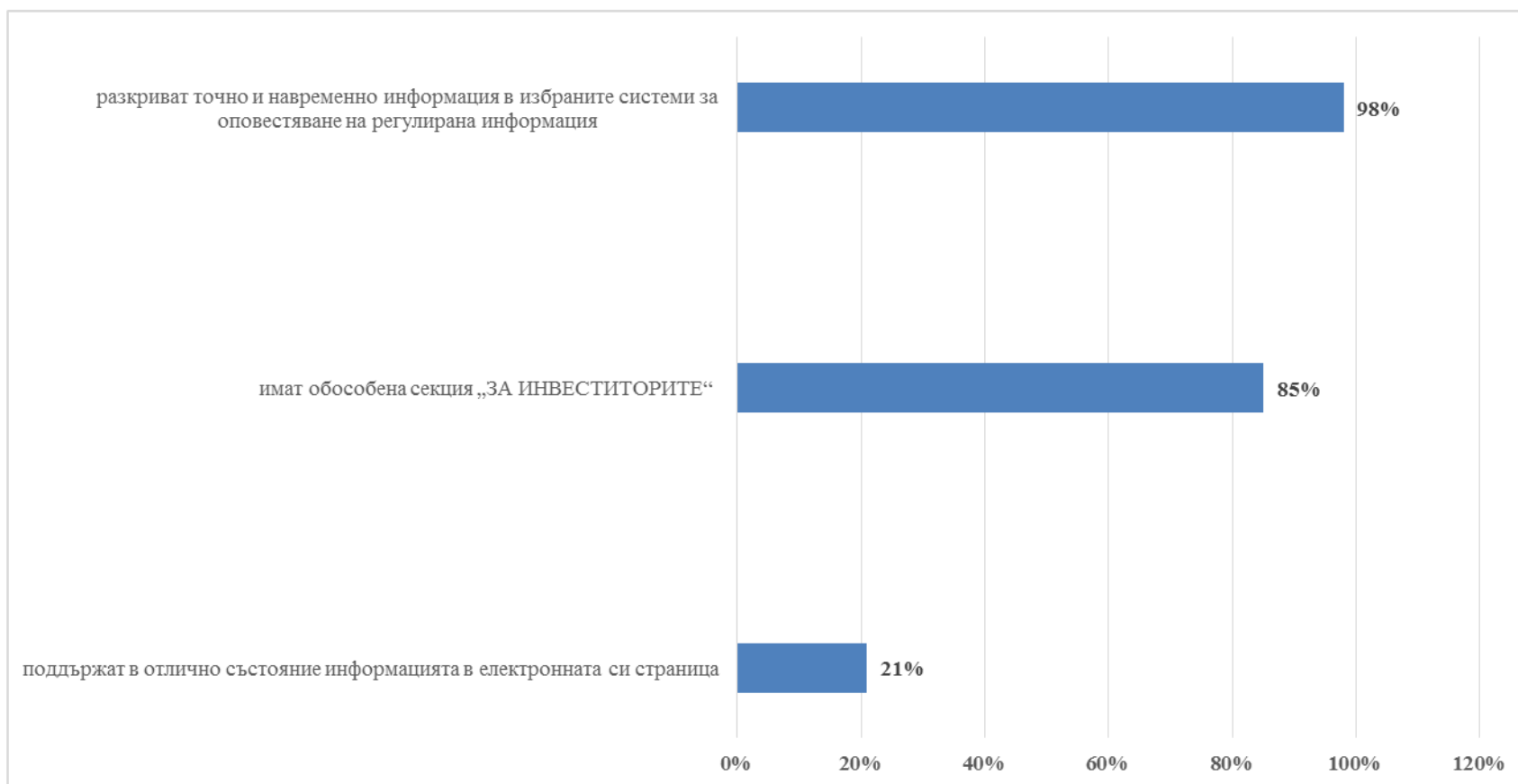
СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ И СИСТЕМИТЕ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

СЕКМЕНТ АКЦИИ STANDARD – 56 КОМПАНИИ

СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ И СИСТЕМИТЕ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

СЕГМЕНТ ЗА ДРУЖЕСТВА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ В ОСНОВЕН ПАЗАР VSE И АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР BASE – 48 КОМПАНИИ

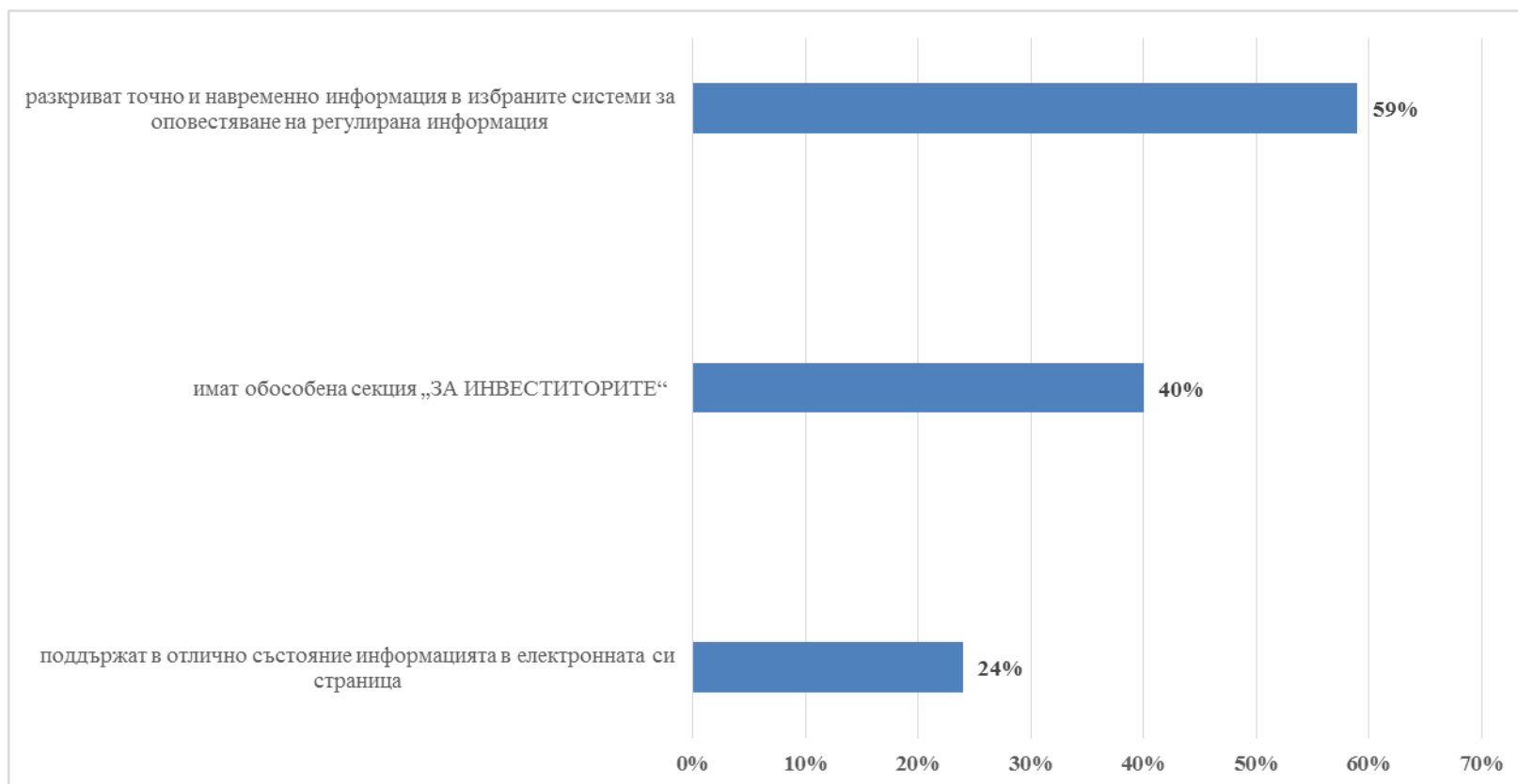

СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ И СИСТЕМИТЕ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

СЕКТОР АКЦИИ АЛТЕРНАТИВЕН ПАЗАР BASE – 127 КОМПАНИИ

ВСЕ ОЩЕ ИМА КОМПАНИИ – 17, КОИТО НЕ ПОДДЪРЖАТ ЕЛЕКТРОННА СТРАНИЦА

НЕФИНАНСОВО ОТЧИТАНЕ

- Декларациите за корпоративно управление, в частта разкриване на нефинансова информация, често препращат към друг, отделен документ – нефинансова декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, поради което НККУ прави периодично анализ на нефинансовите декларации на компаниите, които имат задължение да изготвят такива.
- През 2021 г., 2022 г. и 2023 г. са анализирани общо годишно 43 нефинансови декларации.
- Разгледаните декларации са изготвени на база законодателно изискване, като едва 33% от декларациите за нефинансово отчитане обхващат в пълнота нормативните изисквания и представят информация за всички аспекти на екологичното, социалното и управленско въздействие на компанията върху нейните заинтересовани лица и обратно - на заинтересованите лица и природата върху компанията.
- Останалите компании, които следва да спазват препоръките на НККУ, но нямат задължението да изготвят нефинансова декларация, са се ограничи единствено декларативно да посочат, че корпоративните ръководства са създали и поддържат система за разкриване на нефинансова информация.

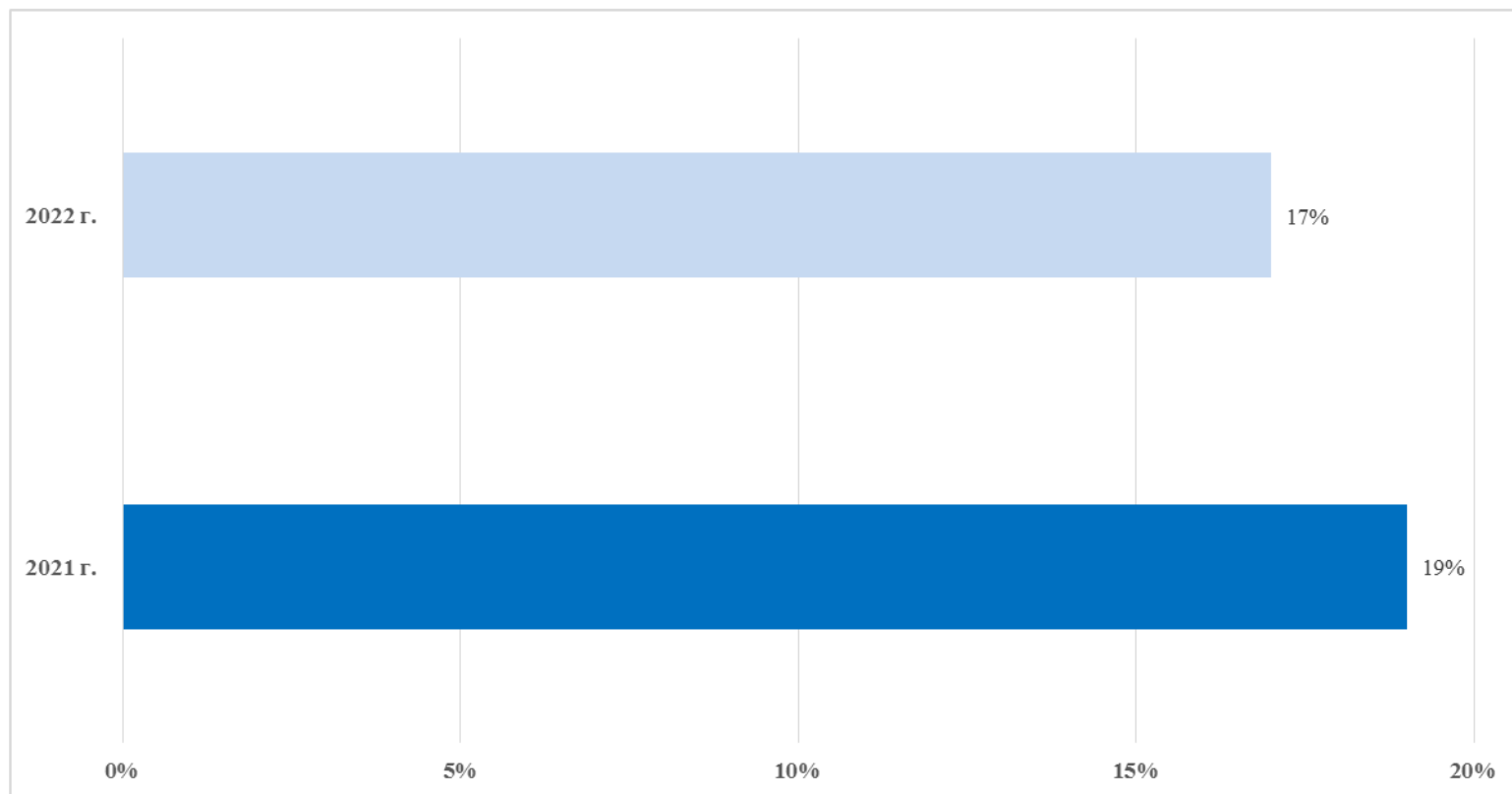
ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

- Още в края на 2021 г. НККУ с обръщение към публичните компании постави въпроса относно нормативната уредба, свързана с въпросите за due diligence и устойчиво корпоративно управление.
- В декларациите за корпоративно управление, 98% от дружествата формално сочат, че в своята политика за ангажиране към заинтересованите лица, ръководствата се съобразяват със законовите изисквания и гарантират зачитане на правата им в съответствие с принципите за прозрачност, отчетност, бизнес етика и защита на човешките права.
- Въпросите за устойчивостта все още не се коментират като част от съдържанието на декларацията за корпоративно управление.
- В проучване на АДВИБ през 2023 г. относно изготвяне на стратегически документи и процедури, свързани с устойчивостта в публичните компании се включиха 30 компании, за които през 2025 г. ще възникне задължение за изготвяне и публикуване на отчет по устойчивостта. То показва:
 - 25% от компаниите вече са инициирани процеси по подготовка и обсъждане на стратегически документи и процедури, свързани с устойчивостта и са започнали разработване на стратегия;
 - 42% от респондентите заявяват, че такива въпроси все още не са обсъждани в компанията и че стратегия не е разработена.

РЕЗУЛТАТИ ОТ КАРТИТЕ ЗА САМООЦЕНКА 2021 – 2022 ГОДИНА

- По данни на БФБ, броят на компаниите, които са попълнили карти за самооценка за 2021 и 2022 г. е нисък (17-19%).

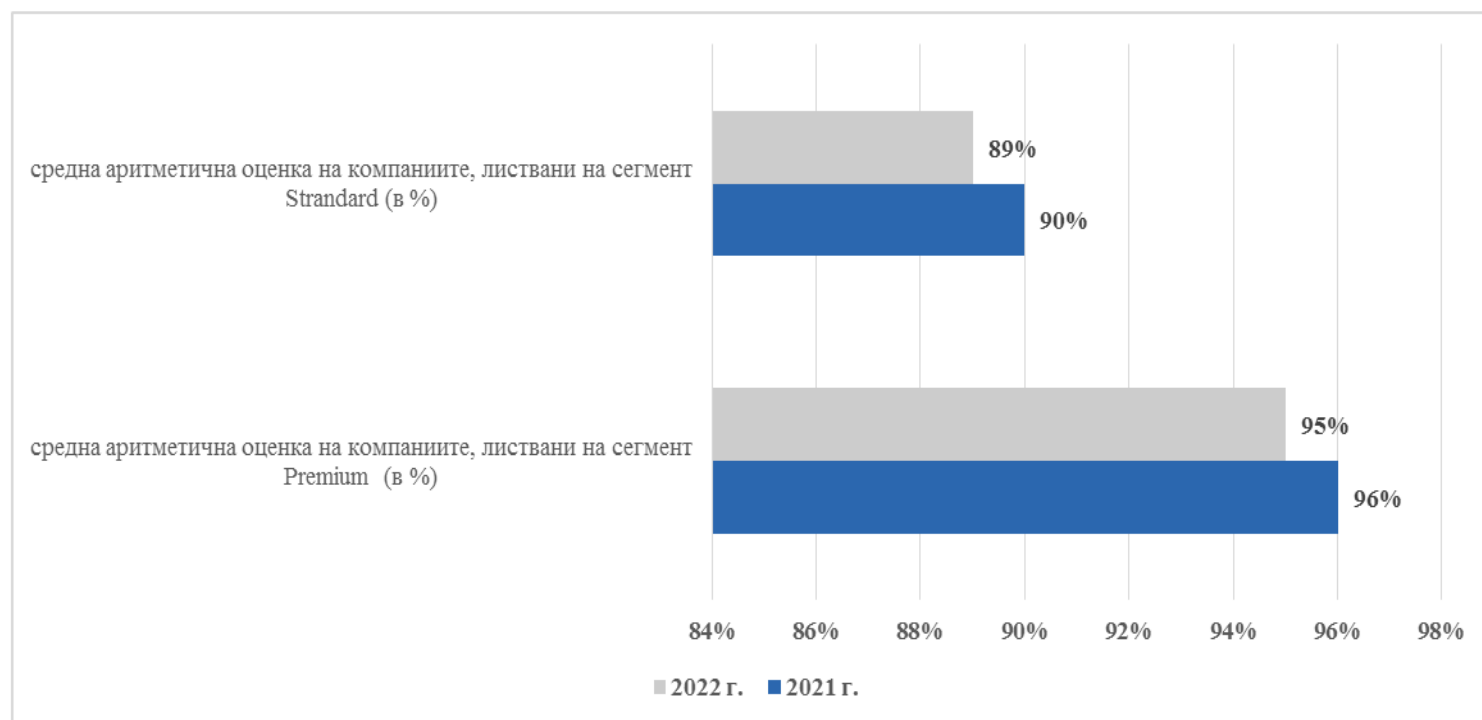

РЕЗУЛТАТИ ОТ КАРТИТЕ ЗА САМООЦЕНКА 2021 – 2022 ГОДИНА

РЕЗУЛТАТИ ПО ПОКАЗАТЕЛЯ „ОБЩА ОЦЕНКА НА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ОТ САМООЦЕНКИТЕ НА КОРПОРАТИВНИ РЪКОВОДСТВА:

За 2022 г. - средна самооценка на компаниите - 91% (Premium - 95%, Standard – 89%).

За 2021 г. - средна самооценка на компаниите е 92%, (Premium - 96 %, Standard – 90 %)

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ИЗВОДИ ОТ МОНИТОРИНГОВИЯ ДОКЛАД

- **НАБЛЮДАВАТ СЕ ПОЛОЖИТЕЛНИ ТЕНДЕНЦИИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НЕ САМО НА КАЧЕСТВОТО НА РАЗКРИВАНАТА ИНФОРМАЦИЯ В ДЕКЛАРАЦИИТЕ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ, НО И ПРИПОЗНАВАНЕТО ОТ КОРПОРАТИВНИТЕ РЪКОВОДСТВА НА ДОБРИТЕ ПРАКТИКИ В КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПРОСПЕРИТЕТА НА КОМПАНИИТЕ.**
- **КОМПАНИИТЕ, КОИТО СЕ ТЪРГУВАТ НА АВТОРИТЕТНИТЕ И ЛИКВИДНИ СЕГМЕНТИ НА БФБ ПОЛАГАТ ИЗКЛЮЧИТЕЛНО МНОГО УСИЛИЯ ЗА СЛЕДВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ.**
- **КОРПОРАТИВНИТЕ РЪКОВОДСТВА ВСЕ ПО-ЧЕСТО СА АНГАЖИРАНИ С ОТГОВОРНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА КОМПАНИИТЕ НЕ САМО ЗА ПОСТИГАНЕ НА МАКСИМАЛНА УДОВЛЕТВОРЕНОСТ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ, НО И НА ВСИЧКИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА.**

Association of
Bulgarian Investor
Relation Directors

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

**ДАНИЕЛА ПЕЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АДВИБ
ЧЛЕН НА УС НА НККУ И ПРЕДСЕДАТЕЛ В ПЕРИОДА
2019 - 2023**